

Aan de commissies
Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven,
Schuldhelpverlening, Armoedebestrijding en NPRZ,
Bouwen, Wonen en Buitenruimte en Mobiliteit, Haven,
Economie en Klimaat

Geachte commissieleden,

Op 5 december is het raadsvoorstel (23bb008311) Koers op Zuid 2040 voorgelegd. Koers op Zuid 2040 is de gebiedsuitwerking zoals in de Omgevingsvisie (2021) aangekondigd. Tijdens de behandeling van het raadsvoorstel in de Commissie BWB van 10 april 2024 jl., is een aantal vragen gesteld over de (1) werking van het document ten opzichte van andere (ruimtelijke) kaders. Daarnaast is gevraagd een korte bondige (2) samenvatting te geven, waarin specifiek de concrete keuzes uit Koers op Zuid staan verwoord. Tenslotte is gevraagd om een (3) overzicht te leveren van actuele projecten op Zuid, waarin in de geest van Koers op Zuid al wordt gewerkt.

(1) Hoe werkt Koers op Zuid 2040 door?

Koers op Zuid 2040 is een "Structuurontwikkeling" voor Zuid, die richting geeft aan en als toetsingskader dient voor volgende ruimtelijke ambitiedocumenten op gebiedsniveau. Dit is geheel conform het Besluitvormingsmodel Ruimtelijke Ontwikkeling Rotterdam (23bb004692). Koers op Zuid is een beleidsdocument, dat na vaststelling bindend is voor de gemeente; net als de omgevingsvisie en andere (ruimtelijke) beleidskaders. Zuid (Feijenoord-IJsselmonde-Charlois) is een stadsdeel zo groot als Eindhoven. Gezien alle opgaven die op Zuid spelen en in de Koers staan genoemd, is het nodig om vanuit dit structuurniveau een samenhangend ruimtelijk toekomstperspectief te schetsen, alvorens over te gaan tot concrete gebiedsontwikkelingen en wijkaanpakken.

In het besluitvormingsmodel is er een relatie tussen dit structuurdocument Koers op Zuid, met onderliggende ambities en opvolgende plannen op wijk- of gebiedsniveau. Op elke voorgestelde ingreep of reservering zoals hieronder wordt samengevat, volgt nadere uitwerking op lager schaalniveau, ook weer vergezeld van participatie en concrete bestuurlijke besluitvorming.

Met het vaststellen van deze Koers wordt dus geen voorschot genomen op latere besluitvorming, het is een planningsinstrument.

(2) Samenvatting: hoofdkeuzes Koers op Zuid 2040 (24bb002435)

Ik richt mij voor wat betreft de samenvatting in deze brief specifiek op de drie hoofdkeuzes zoals genoemd in het Raadsvoorstel. Deze vormen het hart van de Koers.

Onlosmakelijk onderdeel van het besluit zoals aan u voorgelegd over deze hoofdkeuzes, zijn de drie gebiedskaarten. Op de drie gebiedskaarten staan de voorstellen voor ruimtelijke ingrepen en reserveringen die (gefaseerd) nodig of gewenst zijn tot 2040.

Bij elkaar vormen de hoofdkeuzes de ruimtelijke agenda voor de toekomst. Deze reserveringen moeten in de huidige planvorming worden betrokken, zodat we weloverwogen ruimtelijke ontwikkelingen in gang zetten die aansluiten bij de gewenste ambities in de toekomst.

De hoofdkeuzes omvatten een aantal concrete voorstellen voor ingrepen of ruimtelijke reserveringen, die hieronder staan samengevat.

Een verbonden, groen en gezond Zuid

Hoofdkeuze 1 is gericht op een aantrekkelijke en groene buitenruimte, het opheffen van grote (infra) barrières op Zuid (meer veiligheid en verblijfskwaliteit), het goed inpassen van energie-infrastructuur, en het ontwikkelen van ontbrekende schakels voor een fijnmazig netwerk en routes. Dit leidt tot de volgende specifieke voorstellen c.q. reserveringen (zie ook de kaarten in het document);

- Toevoegen van ontbrekende schakels op routes voor fietsers en voetgangers. Zoals rondje bruggen, openbare kade de Kaaï en de doorsteek Goereesestraat – Zuidplein (in uitvoering), een nieuwe brug tussen de Tarwewijk en Katendrecht en een extra verbinding naar de Waalhaven
- Aanpakken van grote infrastructurele barrières die de oversteekbaarheid verbeteren, zoals Stadsas – Rijn-/Maashaven, verbinding van het Motorstraatgebied met Hart van Zuid, en de Maastunnelmond in Charlois.
- Ontwikkeling stadsparken Rijnhaven, Nelson Mandelapark, getijdenpark Feijenoord, en goede verbindingen daarnaartoe.
- Verbeteren van de kwaliteit van de buitenruimte en goede veilige routes rond de stations Zuid, Rijnhaven, Maashaven, Lombardijen en Slinge
- Een robuust raamwerk voor groen en recreatie in het Zuidelijk randpark
- Het opheffen van het spooremlacement IJsselmonde ter hoogte van Station Stadionpark
- Het goed inpassen van het HOV Zuidplein - Kralingse Zoom rond Stadionpark en de corridor via de Strevelsweg.
- Verkeersveiliger inrichten van verschillende stadsstraten en het invoeren van meer 30 km/u als rijsnelheid (waar mogelijk vanuit de belangen van openbaar vervoer en nood- en hulpdiensten) Bij alle auto-entrees vanaf de snelweg ("inprikkers") goede P&R voorzieningen voor bezoekers met een hoogwaardige overstap naar openbaar vervoer
- Inzetten op een geleidelijke ontwikkeling van parkeerstrategie, met parkeervoorzieningen, rekening houdend met de belangen van bewoners
- Reserveringen voor ruimte in de ondergrond voor leidingen en aansluitingen op het warmtenet
- Meer ruimte voor en ondersteunen van lokale groene bewonersinitiatieven

Zuid maakt werk van de toekomst

Hoofdkeuze 2 is gericht op economische structuurversterking en een economie die inclusief is, en het aantrekken van innovatief onderwijs en kennisinstellingen naar Zuid. We behouden en ontwikkelen (praktisch geschoold) werk, onder andere door versterking van werklocaties met MKB. De wijkeconomie wordt bevorderd, door het versterken van vitale centra en programmering van plinten in de stadsstraten. Dit leidt tot de volgende concrete inzet:

- Behoud werklocaties Verolme, Sluisjesdijk/Waalhaven, Charloisse Poort, de Laagjes -Hordijk voor productiebedrijven en het economisch profiel versterken;
- Inrichten Zuidpunt Beverwaard als extra bedrijventerrein;
- Groeisectoren maritiem, circulaire maakindustrie en stadslogistiek een plek geven;
- Behoud van een aandeel werk bij nieuwe gebiedsontwikkelingen;
- Meer gevarieerd onderwijsaanbod en verbeteringen in onderwijshuisvesting;
- Kwaliteitsimpuls voor Oranjeboomstraat (plinten voor MKB);
- Ontwikkelen van een innovatiecluster op Zuid (Cultuur&Campus);
- Economisch – cultureel programma Hart van Zuid verder versterken;
- Versterken kernwinkelgebieden op Zuid.

Bij deze economische structuurversterking hoort een (gefaseerde) schaa sprong van de OV-bereikbaarheid van Zuid. Zodat werk en school voor iedereen nabij zijn. De inzet op openbaar vervoer is:

- Opwaarderen van de Oude Lijn tot lightrail met nieuw treinstation Stadionpark. De ambitie op termijn is de status van een Intercitystation voor Zuid;
- Frequentieverhoging op de metrolijn D en E, en op de nieuwe HOV-busverbinding tussen Zuidplein en Centraal Station;
- Ontwikkeling van een HOV Tuinstedenlijn (oost-west);
- HOV Willemsas (busverbinding binnenstad – wijk Feijenoord – Hart van Zuid);
- Reserveringen voor nieuw metrostation Charloisse Poort en verplaatsen P&R Slinge hiernaartoe;
- Ruimtelijke reserveringen voor het mogelijk doortrekken van tramlijn 2 (Wielewaal naar nieuwe metrostation Charloisse Poort).

Thuis op Zuid in je wijk

Hoofdkeuze 3 is gericht op gevarieerd, betaalbaar en passend wonen (sociale stijgers, ouderen, jongeren), behoud van “Zuiderlingen” en nieuwe doelgroepen aantrekken, doorstroming van ouderen en sociale stijgers bevorderen. Deze hoofdkeuze hanteert voor wat betreft wonen dezelfde uitgangspunten als het Uitvoeringsplan NPRZ en de Woonvisie). Dit houdt concreet in:

- Doorzetten op de drie sporen van de fysieke woningaanpak van het NPRZ:
- Basisaanpak particuliere voorraad, 2.000-2.400 in de periode 2023-2027; 13.000 over totale looptijd NPRZ;
- Grondige aanpak particuliere voorraad (o.m. samenvoegen, vergroten, vervangende nieuwbouw in combinatie met kwaliteitsverbetering /verduurzaming); 1.000-2.000 in de periode 2023-2027; 10.000 over totale looptijd NPRZ
- Verbeteren en differentiëren corporatievoorraad; 4.000 in de periode 2023-2027; 12.000 over totale looptijd NPRZ.

Belangrijk aandachtspunt daarbij is dat de woningen betaalbaar moeten zijn voor de sociale stijgers. Bij de ingrepen die we doen in de voorraad realiseren we daarom betaalbare woningen in de hele bandbreedte van het middensegment. Maar het kan ook zijn dat we juist sociaal segment toevoegen om doorstroming voor ouderen of gezinnen in de sociale doelgroep mogelijk te maken. Elke wijk kent zijn eigen opgave en kansen.

Voor de aangrenzende gebiedsontwikkelingen wordt ingezet op meer betaalbaar aanbod, waarbij het streefpercentage 65% is. Daarbinnen is de verhouding tussen sociaal en middensegment afhankelijk van de samenstelling van de voorraad in de aangrenzende

stadswijken. Inzet is een programma dat aanvullend op het bestaande aanbod is, is qua segmenten en typologie.

Daarnaast is in hoofdkeuze 3 veel aandacht voor verduurzaming en voor leefomgeving in de wijken. Dit leidt tot de volgende inzet;

- Meer aandacht voor de Tuinsteden, naast de focuswijken van NPRZ. Belangrijk hierin is een verkenning op verduurzaming en verdichting langs een nieuwe HOV Tuinstedenlijn;
- Gecombineerde aanpak van de verzakte gebieden, Bloemhof als eerste;
- Versnellen van verduurzaming van de woningvoorraad, om te voldoen van het Nationaal Isolatieprogramma (voor Zuid een vertienvoudiging van huidig tempo);
- Bewoners initiatieven in de eigen buurt of wijk beter ondersteunen;
- Werken aan plekken voor ontmoeting voor jongeren (jongerenhubs oa) en doelgroep ouderen. Hierbij inzetten op strategie maatschappelijk vastgoed.

Koers op Zuid eindigt met het Elftal van Zuid (zie raadsvoorstel); feitelijk de aanjagers voor de noodzakelijke volgende stap van Zuid. Per prioritaire ontwikkeling uit dit Elftal worden belangrijke randvoorwaarden of succesfactoren meegegeven, waar we nog (meer) op gaan sturen. Ik noem daarbij twee voorbeelden hoe dit in de praktijk werkt.

- Aan Hart van Zuid wordt al heel lang hard gewerkt met zichtbare resultaten. Echter, de economische en culturele branchering, en de bereikbaarheid vanuit de wijken zijn voorwaarden die komende jaren nog aandacht vragen, en die we dan ook in Koers op Zuid nadrukkelijk agenderen.
- Het andere voorbeeld is gericht gewenste toekomstige ontwikkelingen, het metrostation bij Charloisse Poort of de HOV Tuinstedenlijn. Door deze nadrukkelijk op de kaart te zetten, zullen we bij komende marktinitiatieven goed moeten afwegen of dergelijke plannen zich verhouden tot deze ambities.

(3) Overzicht van projecten (24bb002437)

In bijlage 1 vindt u het gevraagde overzicht van projecten waar nu aan gewerkt wordt, passend bij het schaalniveau van de hoofdkeuzes uit deze Koers (lopende inrichtingsplannen of kleinere woningbouwprojecten tot beperkt aantal woningen zijn niet opgenomen).

Communicatie

Voor de algemene publiekscommunicatie, waaronder een publiekssamenvatting (flyer) en alle geposte filmpjes op sociale media verwijs ik u naar [Mijn Rotterdam - Koers op Zuid 2040](#). Ik wil u erop wijzen dat de publiekssamenvatting ten tijde van de consultatie ook fysiek is verspreid in buurthubs en culturele instellingen op Zuid. We zullen na vaststelling van Koers op Zuid de campagne herhalen, waarbij we naast social media, ook lokale fysieke media benaderen.

Financiële consequenties

De ambities voor Zuid zijn stevig, maar noodzakelijk. We kunnen niet alles tegelijk en zoals eerder aangegeven dienen er in de loop der tijd nog verdere uitwerking en bestuurlijke besluitvorming over concrete voorstellen plaats te vinden.

In Koers op Zuid zijn in het laatste hoofdstuk faseringskaarten opgenomen, uitgaande van de volgtijdelijkheid zoals we deze nu zien. De ambities zullen geleidelijk aan worden bereikt, in samenwerking met veel verschillende partners zoals die van het NPRZ, ondernemers en bewoners in de wijken, en marktpartijen.

Het tempo waarin de ambities uit deze Koers kunnen worden bereikt, zijn afhankelijk van de beschikbare middelen bij gemeente en deze partijen. De prioriteiten t.a.v. de middellange en lange termijn worden op stedelijk niveau uiteindelijk gesteld via de Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie. Daarvoor dient Koers op Zuid, evenals de andere twee gebiedsuitwerkingen, als inhoudelijke input.

Hiermee stel ik u voor de toezeggingen 24bb002435 en 24bb002437 als afgedaan te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

Drs. C.M. Zeegers MA
Wethouder Klimaat, Bouwen, Wonen

Bijlage(n)

1. Lopende projectenlijst Koers op Zuid